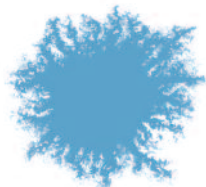
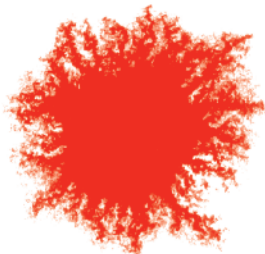
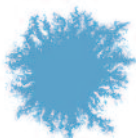
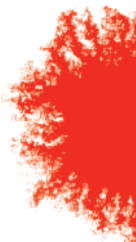
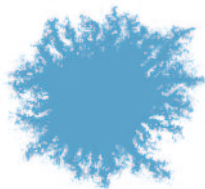
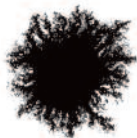

Mircea Cărtărescu

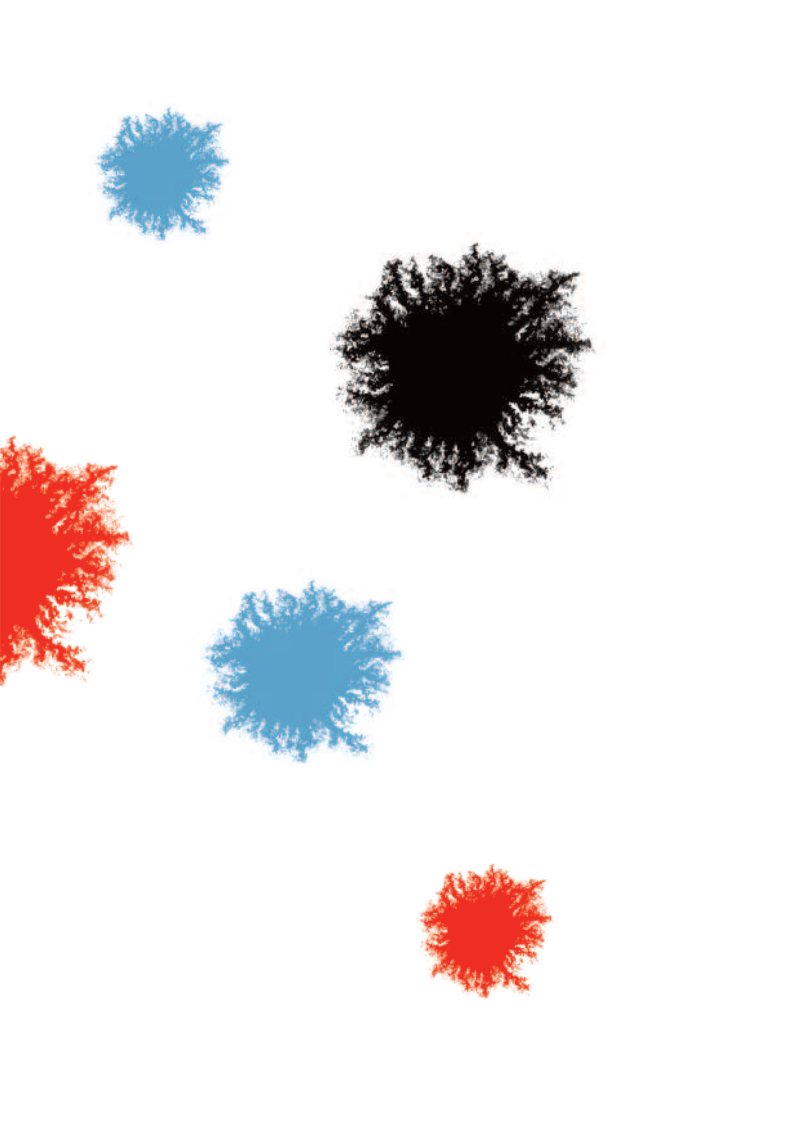
**Dilluns
de poesia
a l'Arts
Santa
Mònica**

**Presentació i traduccions
de Xavier Montoliu Pauli**

Generalitat de Catalunya
Institutio
de les Lletres Catalanes

SANTAMÒNICA

Mircea Cărtărescu: veritat i literatura

Xavier Montoliu Pauli

Amb un univers literari totalment individualitzat, un llenguatge poètic genuí, mestre de la poesia del real, Mircea Cărtărescu torna a Barcelona per participar en aquesta sessió del Dilluns de poesia.

Va escriure poesia entre 1980 i 1992. Aleshores, com un «suïcidi simbòlic», va decidir de no escriure'n més. Si bé la poesia va trobar la manera de fluir per entre els seus escrits...

Els poemes d'aquesta *plquette*, escollits per l'autor, pertanyen al llibre *nimic [res]*, publicat l'any 2010 a Bucarest. Tanmateix, com la resta de poemes –fins a quaranta–, foren escrits entre 1988 i 1992, en un moment d'importants canvis socials a l'Est –a ningú se li escapa la data de l'any 1989 i l'obertura definitiva de l'Est vers Occident i viceversa–, però també i sobretot en un de personal d'ascensió de la carrera literària del jove poeta, que en la dècada dels vuitanta havia estat un dels promotors de la nova poesia postmoderna romanesa –abanderant

la generació *opzecistă*— i que, en el tombant de dècada següent, coincidirà amb l'eclosió del prosador que tot-hom ja fa temps que (re)coneix.

La dels vuitanta és una generació que aposta per canviar el paradigma literari romanès, especialment quant a la poesia, per oposició a la generació anterior, més de caire modernista, fins al punt d'arribar gairebé a negar la tradició immediata sotmesa a l'època de la censura. Els autors són —i se senten— contemporanis d'Occident i volen enllaçar amb la literatura postmoderna imperant en aquest moment. A nivell temàtic, s'inspiren en la vida quotidiana més habitual, fins i tot en les situacions més irrisòries, amb les quals no s'identifiquen emocionalment, però que descriuen amb ingredients estilístics com ara la ironia i la paròdia, els trets d'oralitat, la intertextualitat (amb la pròpia i amb autors, cantants i artistes referencials), la narració poètica, etc. Els joves poetes dels vuitanta —entre els quals trobem Alexandru Mușina, Ion Mureșan, Marta Petreu, Ion Stratan o Mariana Marin— busquen refugi en els cenacles literaris on la seva poesia pren forma de manifest, polèmic és clar, o comencen a publicar en volums col·lectius pagats per ells mateixos (com el volum *Aire amb diamants*, en què un dels cinc poetes és precisament Cărtărescu), atesa la reticència editorial i de certes revistes literàries.

L'any 1978, al Cenacle dels Dilluns de la Universitat de Bucarest, conduït pel crític literari Nicolae Manolescu, un jove Cărtărescu de 22 anys hi llegeix el seu primer poema,

«La caiguda», en el qual es troben latents la majoria dels ingredients de la seva obra poètica. El seu debut editorial arribarà l'any 1980 amb *Fars, aparadors, fotografies*; a *Poemes d'amor* (1983) evoca amors fracassats, reinventats, emmarcats en un Bucarest fotografiat a través de la narració dels seus versos. Dos anys més tard publica *Tot* en el qual revela, com diu el crític, «la totalitat còsmica, metafísica i psicològica». L'any 1994 publicarà el volum de poemes *L'amor*; l'any 2003, el cicle de cinquanta sonets, escrits, emperò, entre 1978 i 1979; i, finalment, l'any 2010 rescata del calaix els poemes escrits entre 1988 i 1992, sota el títol de *nimic [res]*, un títol en clara oposició –o complementació– a *Tot*.

A *nimic*, amb una sintaxi més relaxada, la biografia del poeta esdevé una clara manifestació d'autenticitat de la seva vida per sobre de l'estil o la retòrica d'altres volums anteriors. Potser per això ell mateix confessa que no són els millors versos, però sí els que *diuen millor la seva veritat*, quan ja no queda res per dir. El jo del poeta, d'una solitud i melancolia entendridores, es reafirma per damunt de les banalitats quotidianes. I, en moltes ocasions, el recorregut traçat pels poemes del llibre remet a pàgines pròpies de diari i, és clar, a la prosa poètica que trobarem en la seva obra narrativa.

No és per atzar que dues de les obres que publica entre aquests mateixos anys siguin de caire fundacional: el 1989 treu *El somni*, que, ampliat posteriorment amb altres relats, esdevindrà el llibre *Nostàlgia*, i el 1990 pot

publicar el seu poema èpic *El Llevant*, una (anti)epopeia (post)moderna: una recapitulació de la història de la literatura romanesa, que havia circulat entre els seus amics i que, finalment, arran de la caiguda del règim, pot veure la llum. Aquestes obres marquen el seu pas a la prosa, tot i que Cărtărescu encara publicarà un llibre de poemes el 1994. Tanmateix, en tota la seva producció narrativa sobresurt no només el substrat poètic que el defineix, sinó també el seu talent com a poeta. No debades, Cărtărescu sempre es presenta, en primer lloc, com a poeta.

En l'edició romanesa del llibre *res*, l'autor apareix retratat a la coberta assegut amb les cames creuades: ¿una imatge evocadora d'aquell *enfant terrible* de la poesia romanesa? I a la contracoberta confessa als seus amics i lectors, a propòsit dels poemes del llibre: «els vaig trobar, oblidats, abandonats i empolsinats, dins un sobre vell en una capsa de cartró, els meus pobres últims-*ultimissime* poemes, que hi havien jagut gairebé vint anys, sense ni esperar una exhumació pietosa.

»Els vaig rellegir amb el cor encongit, com podien ser llegits en uns fulls grocs i que s'esbocinaven, tacats de cafè, traspassats per la fúria de les petites lletres de metall de la meva màquina d'escriure.

»I de cop em vaig adonar que en aquests grafits hi ha molta veritat (tot i que molta menys literatura) que en tota la meua poesia anterior; que així de fet he volgut escriure sempre, que m'hi reconec, que hi respiro, i que hi sóc finalment lliure.

»Els publico ara com a “pòstums del temps de la vida”, per al benefici d’alguns amics.»

Sigui pel fet que el poeta necessita sortir dels límits dels versos, sigui per aquesta arrencada de cavall en la narrativa, sigui perquè «Occident m’ha obert els ulls... / deixo als altres el que ha estat la meva vida de fins ara. / que creguin els altres en el que vaig creure jo. / que estimin els altres en el que vaig estimar jo. / jo no puc més. / no puc més, no puc més.» (així és com acaba la darrera estrofa del darrer poema del llibre *nimic*), Mircea Cărtărescu sembla haver oblidat els poemes de *nimic* en un calaix, quan de fet es tracta del volum on ell mateix s’autodescobreix abandonant la poesia. Siguí com sigui, aquest llibre continua sent de referència essencial en la poesia romanesa contemporània. De ben segur, per això, l’autor va voler que clogués el llibre *La poesia*, publicat el 2015, on va reunir tota la seva obra poètica.

Xavier Montoliu Paulí (Badalona, 1968). Compagina la feina a la Institució de les Lletres Catalanes amb la traducció de la literatura romanesa. Col·labora amb l’editorial Meronia de Bucarest. Del romanès, ha traduït obres de Petre Solomon, Letiția Ilea, Marin Sorescu (cotraducció; Premi Cavall Verd de l’AELC i Premi Municipi de Craiova, 2014), Norman Manea, Alina Nelega, Bogdan Georgescu, Ioan Es. Pop, Ion Mureșan i Mircea Cărtărescu. Ha estat el curador de les vivències de Montserrat Abelló, *El miracle és viure* (2015).

El gat mort de la poesia d'avui

Mircea Cărtărescu

Al final de la Segona Guerra Mundial, un excombatent, Seymour Glass (ens relata J. D. Salinger), està convidat a sopar a casa de la família massa burgesa de la seva promesa, Muriel. Els seus pares, preocupats per les rareses del jove, li fan la clàssica pregunta sobre la carrera que ell emprendria un cop acabada la guerra. Per a la seva consternació, Seymour respon que no voldria ser cap altra cosa que un gat mort. Naturalment, ells prenen aquesta resposta com una nova prova de la seva bogeria, sense saber que el meravellós personatge (un nou príncep Mixkin, en definitiva), el poeta per excel·lència, es refereix a una antiga paràbola zen. «Quina és la cosa més preuada del món?», li pregunten a un mestre zen. «Un gat mort», respon ell, «ja que ningú no pot posar-li preu.»

La poesia és el gat mort del món consumista, hedonista i mediàtic en què vivim. És inimaginable una presència més absent, una grandesa més humil, un terror més dolç. Ningú no sembla encara posar-li preu, i tanmateix no hi ha res de més preuat. Ja no la trobem a les llibreries, només si tenim la paciència

d'arribar a les últimes lleixes al fons de tot. Els poetes ja no tenen estàtues com al segle XIX, ni reputació com al XX. Obsessionades per les vendes i la rendibilitat, les editorials fugen de la poesia com de la pesta. No es pot imaginar avui en dia un destí més dramàtic que el del poeta que es dedica totalment al seu art. Els antics arruïnaven la seva vida (molt sovint també la dels altres) per la bogeria d'un vers bonic, però si més no esperaven la gratitud de les generacions futures. Ells podien creure de veres que la bellesa, segons les paraules de Dostoievski, salvaria el món, però avui ja no sabem què és la bellesa, ni el món, i ja no comprem què significa «salvar». Salvar què, quan vivim en la immanència i l'aleatori? Sense la perspectiva de guanyar alguna cosa per mitjà de l'art i, en definitiva, del seu ofici, sense l'esperança de la glòria i de la posteritat, el poeta es condemna a la vida asocial i fantasiosa del consumidor de haixix. «El poeta, com el soldat, no té vida personal, / la seva vida personal és pols i cendres», escrivia el gran poeta Nichita Stănescu. Avui, quan la civilització del llibre decau i quan entrem amb voluptat als espaordidors congostos de la virtualitat, la poesia és cada vegada menys visible. La modernitat pressuposava una civilització centrada en la cultura, una cultura centrada en l'art, un art centrat en la literatura i una literatura centrada en la poesia. La poesia, a l'època de Valéry, Ungaretti i T. S. Eliot, era el rovell del rovell del nostre món. Avui

la des-centralització postmoderna ha produït una civilització sense cultura, una cultura sense art, un art sense literatura i una literatura sense poesia. D'alguna manera, els pols de la vida humana s'han capgirat sobtadament, d'una manera catastròfica, i les primeres víctimes han estat els poetes.

I tanmateix, humiliada i dissolta en el teixit social, gairebé desapareguda com a ofici i art, la poesia roman omnipresent i ubiqua com l'aire que ens envolta. Ja que, més que una fórmula i una tècnica literària, la poesia és una forma de vida i una manera de mirar el món. Expulsats de nou de la ciutatella, els poetes han après a lluitar amb les mateixes armes de la civilització que els condemna. S'han refugiat en les xarxes dels blogs literaris, on pengen lliurement els textos, eludint així les servituds de qualsevol forma de comercialització, i han trobat refugi en les lletres de les cançons de música rock i rap, han conquerit els merlets dels videoclips musicals i comercials. Han après a competir en tornejos d'slam de poesia interpretada. Han comprès l'alegria de l'anonimat, l'alegria autosuficient de produir escrits per a uns quants amics, han après a guardar-se de la brutalitat del món que els envolta i de la vulgaritat de l'èxit. Res no és més discret, més admirable i més trist, d'alguna manera, que el poeta d'avui, l'últim artesà d'un món de còpies sense original, com escrivia Baudrillard, l'últim ingenu d'un món ple d'arribistes.

NÚVOLS SOBRE EL BLOC DE DAVANT

No puc moure l'agulla de la brúixola només
concentrant-me.

Ho he intentat. No sóc capaç.

No puc transmetre la imatge d'una carta de la
baralla. Ho he intentat.

He volgut levitar, i d'esquena en la suor del llit
desfet

m'he concentrat mitja hora fins que he sentit que
embogia.

He intentat que una noia em miri al metro
i naturalment no m'ha mirat.

Senyor, no sóc el teu escollit!

La meva ment no pot canviar el món.

No tinc tant d'amor, tanta fe.

No tinc una aura al voltant del cap.

No te m'has mostrat i no m'has donat cap senyal.

Toco amb els dits l'hule de la taula:

no cedeix, no es transforma en vapor vermellós.

Toco els bucles de la meva filla:

són flonjos i daurat fosc.

Res no és diferent del que em diuen els sentits.

No existeix la il·lusió.

La meva ment és el mirall pla del món.
Pla, llis.

Cap esgarrapada.
Cap vida anterior, cap ser ectoplasmàtic.
Ni Agarhi, ni Shambala
ni Maya, quant als somnis
ells són només cosmètics en el no-res.

Miro el foc dels fogons, com hipnotitzat.
Sé que vaig estar en un úter.
Sé que estaré en un taüt. O que tacaré la terra
amb la meva sang.
No trobaré *jo* la fissura.
No giraré *jo* el cap en la fotografia de grup.

T'HO PREGO

al final em mataràs
i al pensador més pur també el mataràs com a un gos.
i l'home sant mataràs, també a ell, sí,
també com a un quisso emparat en una escala de bloc.
quantes vegades no m'he dit: «voldria
morir en aquest instant
estaria d'acord que em matessin
si succeís de cop, en aquest instant, sense dolor...»

vaig veure una vegada una xapa de cervesa
damunt l'asfalt —tornava a les dues de la matinada de—
i em vaig dir que era el botó que ho faria volar pels
aires
tot —el món, la nit, absolutament tot:
vaig aclucar fort els ulls i vaig aixafar aquella xapa
amb tota la sola.

he viscut la vida.
n'he entès el que n'ha entès qualsevol.
ara em pots matar, tot m'és indiferent, tot.

però no m'esclafis entre l'ascensor i el terra
no em deixis caure des de 15 metres,
no em trenquis la pelvis damunt un rail de tren

no em deixis amb el cap dins un sac negre
al seient de tortura.

no em cremis la pell en un magatzem de productes
químics.

i sense oclusions intestinals, sense peritonitis
sense càncer de laringe, sense sida
sense dents vives foradades amb el trepant,
sense sang rajant pel nas i les orelles.

no te'n fotis de mi, no em crucifiquis, no em castris,
no m'arrenquis les ungles, no passis per damunt
meu amb un tanc
no em trenquis el coll, sense fractures vertebrals,
Senyor,
si vols, si t'és possible...

em fa por el patiment
temo l'atrocitat
la meva feblesa, sóc un pobre home
un pobre conill espantat.

dóna'm una mort ràpida, lleugera,
ara, si vols, fins i tot en aquest instant,
perquè no senti res, només això et prego,
perquè no tingui temps de sentir absolutament res.

OH, NATALIE...

Quan era molt més jove em vaig enamorar de
Natalie Wood

(encara ara penso que de totes les actrius
és ella qui més es mereix el meu amor).

Em poso bona nota

que no em vaig encaterinar de B. B. o, Déu-me'n guard,
de Marilyn,
una vergonya així, no m'ha passat mai.

Però per Natalie Wood és molt honorable.

L'estimava, a Natalie Wood,

els vespres passejàvem junts per la zona de
Tunari-Dorobanți-Dionisie Lupu,

l'agafava per l'espatlla i ella m'agafava per la cintura
sobretot a la tardor era molt bonic.

No li feia res que portés l'uniforme de l'institut.

«Mircea, em deia, Mircea,

ets meravellós,

ets tot el que una intel·lectual podria desitjar.»

«Tu també, mixeta, ets meravellosa.»

Caminàvem per les fulles pansides, ningú no ens
comprenia,

érem massa sensibles, massa diferents...

«Natalie, li deia,
oh, Natalie, Natalie, Natalie
és tan bonic el teu nom... saps, Natalie,
ara no sóc res,
mentre que tu ets famosa, tens una extensa filmografia,
però treballaré, Natalie, ja ho veuràs,
guanyaré diners...»

I els vespres de tardor eren tan tristos
i els ulls grossos de la meua preciositat tan profunds...
Després van començar a caure volves de neu
i els tramvies feien espurnes verdes en contacte
amb els fils mullats
passaren anys,
ja tenia glòria, diners i dones
havia publicat a París i a Chicago
encara anava a l'institut «Cantemir» només per costum,
per sentimentalisme.

Els vespres m'esperava Natalie
a la porta de l'institut, en el seu minúscul Porsche
amb el qual fèiem voltes ben a poc a poc pel carrer
del Profeta pel del caporal Troncea
i de nou pel del Futur.
Recordo que un vespre
va aturar el cotxe al costat de la vorera

va encendre's una cigarreta en la foscor, i amb la
seva veu sensual
(però aleshores aspra i compungida)
em va confessar que m'havia enganyat amb un home.

«Mircea, *havia*
havia de dir-t'ho,
no hauria pogut seguir així. Saps,
mai no he volgut ficar-me al llit amb Robert
però és tan insistent... aquests rossos són terribles...
però creu-me, Mircea, creu-me que tu continues
sent el més bo...»

La vaig perdonar.

El que no es perdona a una depravada
es perdona a una dona superior.

«Enganya'm amb fets, però no amb el pensament»,
només això li vaig dir.

Després vaig anar a la mili.

Cristi Teodorescu rebia visita gairebé cada setmana
de Daniela.

Mera, de la seva actual esposa.

Fins i tot Romulus va tenir un cop algú.

Natalie no em va visitar mai.

Els diumenges em quedava com un estaquirot fent
guàrdia

i mirava com els altres petonejaven les estimades,
com feien manetes damunt la taula...
Quan netejava les armes llegia d'amagat «Cinema»,
retallava tot el que sortia sobre ella, sobre Ella.

Deu anys vaig estar sense saber res d'ella. La vida
ens havia separat.

Però, ara fa una setmana, quan estava buscant
cintes de casset,

a qui veig al «Disc de cristall», per Lips cani?

Natalie, Natalie era de nou a Romania!

Però que envellida... No vaig voler parlar-hi

i vaig marxar abans que em veiés (a fora l'esperava
el descolorit de Redford, amb el Cadillac).

Ser plat de segona taula, no.

No, Natalie,

has triat, d'ara endavant fes la teva.

Però tot i així per què, quan vaig tornar a la torre,

aquelles 17 habitacions em van semblar buides?

Pel vidre gelat em vaig quedar mirant molta estona

la piscina

on flotava una fulla morta...

DEIXA'M ENTRAR AL TEU COR

Estiu groc i ardent
la camiseta ja no absorbeix la suor, està xopa
espero el troleibús o el 21, el que vingui, a Teiul Doamnei
estic sota l'ombra fràgil d'un arbre
els texans són més foscos on han fregat la cama
—amarats de suor—
em crema l'esquena per l'orina aquesta que em brolla
pels porus
taral·lejo alguna cosa, miro els cotxes que passen...

Ve el troleibús, vermell i empolsinat
Dones amb gotes de suor al llavi superior
S'entatxonen, uns brètols també hi pugem
I l'andròmina arrenca
Estic al davant
Miro pel retrovisor
Pico el bitllet
A les 12 seré al centre, està bé.
Miro al meu voltant, grosses, bigotuts, tios i ties
Un porta a la mà una capsa gran de te xinès marca
«Dragon»
A la camiseta d'un altre hi diu
«AFTER MY WIFE RAN AWAY WITH MY BEST FRIEND
I REALISED HOW MUCH I MISSED HIM»

(i al meu hi posa alguna cosa, que és

STRUGGLE'S COMPANY

61 Holden Building

cx 39170)

al meu costat naturalment hi ha una noia
si no, per què hauria escrit aquest poema?

una rossa

17 anys? 18?

rossa-rossa, no d'aquelles morenes a l'arrel dels cabells

rossa com als anuncis de l'Oréal

amb un rostre gens vulgar, ni sofisticat, una mica beneïta
i tanmateix no massa.

pot ser sensual res molt pur?

si sí, ella tenia aquella sensualitat.

vaig parar de taral·lejar i se'm va aturar el cor
ja que

la brusa de la noia tenia un tall massa ample a l'aixella

i per l'entretall d'ombra lleugerament ataronjat

es veia la mitjalluna blanca de la costella

i el pit de perfil, a la punta amb la monedeta de coure,

entumit, sense mugró

com un musell d'animal.

ella s'agafava a la barra de dalt i la pell de l'aixella

era tova

acabada de rasurar
i tota aquella porció d'uns quants centímetres quadrats
de pell

era...

no em vaig imaginar, com de costum, com podria
fer l'amor

vaig respirar allí, al costat del seu braç nu i humit
prop de la seva costella i del seu pit amb la punta
granada

no em vaig excitar
sinó que –

va girar el cap i va llegir per instint
el que posava a la meva camiseta
vaig mirar cap un altre lloc (al tio de la capsa de te)
per la finestra desfilaven les botigues de Moşilor
al bulevard havia de fer transbord per agafar un
altre troleibús

fins a Kogălniceanu

vaig mirar el rellotge electrònic d'algú: 11:46

i de nou el braç i el pit de la noia

i aquella emoció no la pots trobar llegint Brumaru
ni en aquest poema

de sobte va saltar un tròlei

bum-bum al sostre

i el xiulet a la cabina del conductor
va caldre que baixéssim tots. vaig sortir amb el nas
entre els omòplats del paio sòlid amb
AFTER MY WIFE RAN AWAY etcètera
just per on viuen els pares de Bogdan
vaig buscar la joveneta rossa que s'allunyava
apressada
perdent-se en la multitud
jo també m'hi vaig perdre mentre tornava a taral·lejar
(era,
naturalment, Harrison: «Let me in here,
You know I've been there,
Let me into your heart...»)

QUAN NEVA, QUAN NEVA I NEVA...

Matins feliços al costat del fogó, mirant com les
flors de gel
s'estoven a poc a poc –matins feliços
quan la neu es diposita, es diposita, es diposita
entre els blocs. Senyor,
per què em dones tu matins feliços? Matins feliços
obrint la finestra, empassant el gel
i mirant com la neu cau entre els blocs. Podria ser
Canadà, Sibèria...

Ningú no m'emprenya.
La meva màquina d'escriure parrupeja.
M'he ben abrigat.
M'he pres el cafè.
He escrit els meus llibres.
He viscut la meva vida.
He encès el fogó amb l'encenedor blau, de plàstic
transparent.
He somiat alguna cosa, però ja no recordo què.

Que estrany, els flocs s'enlairen, hi ha tanta solitud,
tanta solitud feliç m'has donat, Déu meu,
tanta solitud, com en cap tardor
per daurada que fos,

com en cap estiu –heus-me aquí, un egomaniac
un home sol escrivint a la seva cuina –i sense voler
sortir per una Colentina nevada.

Quina nevassada hi cau –i els rails del tramvia
coberts de neu, i la neu espargida de nou
del ferro lluent... I entre la boira nevisquejadora
el tramvia ve... és l'única cosa que es mou
sota les ràfegues, a Colentina.

Però aquí estic sol.

No rento. No planxo. No vaig a comprar.

No em moco el nas.

Sóc un home sol, sa, descansat,
acultural, apolític.

M'ha crescut el cabell molt, molt llarg.

Però la meua poesia és calba com Sinéad O'Connor
I m'importa un rave.

Matins d'hivern dur, de febrer nevats
d'hivern dur i feliç, ple de llum blanca.

Matins, vespres, nits –quan neva i neva i neva
i neva– i el vent brama

pel sistema de ventilació del bloc, i alguna cosa
repica al forat de l'ascensor.

Abans maldava per escriure els versos farcits amb
imatges
per donar-los una coherència, ordenar-los, fer-los
simètrics
abans m'explotaven els llavis, les galtes i les dents
de tanta droga, de tanta al·lucinació.
I heus-me aquí: estèril, feliç
egomaniac, menjant-me amb els ulls la neu. Ah,
Senyor,
regala'm aquest febrer, regala-me'l tu!

Fes això, fes allò –això ja s'ha acabat.
Pensa, sent, imagina –no en tinc ganes.
Baralla't amb Déu –pse!
Pse! Tant me fa tot.
No viuré eternament.
No seré jo qui desveli el misteri.
Estic aquí, ben calentó, mirant com neva.

Heus aquí la meva definició: estic aquí, al costat del fogó
amb la felicitat a l'ànima, mirant la neu –tanta com
se'n veu
pel vidre ondulat –un individu grenyut
que no vol res més que una única cosa: estar-se aquí
al costat del fogó, amb la felicitat a l'ànima, mirant
la neu.

Els flocs s'enlairen, després es gronxen en l'aire blanc
i cauen obliquament, s'endinsen per entre els blocs
i després de nou amunt... que estrany! que rar!
Sí, que estrany, Senyor: estic sol i visc matins feliços.

(Ahir: vaig fer fotos des del balcó amb la meva Polaroid:
primer a Kitty
somrient sobre el fons de la neu i del bloc fastigós
del davant
després a Miri –somrient sobre el fons de neu
i del bloc fastigós del davant. I amb ulls esbatanats
vam mirar aquells quadrats blancs escopits
per l'aparell fins que les imatges van començar
a aparèixer, i després
les vam posar a la llibreria, al costat de la meva
cadeneta d'or
i vam trobar «El Llevant»
i vam llegir-ne una mica, i després ella diu (però ja
no sé què deia),
i jo dic (què devia dir-li?), i a fora la neu queia i queia,
i la bugada encarcerada al filferro
ple de neu pols...

Abans-d'ahir: vaig escriure un poema idiota, però
hi havia
alguna cosa bona: lluny al nord

a Rússia, es corbaven sota el gel els rius lenissei i
Lena
pels boscos corrien presidiaris pròfugs
en una isba un jove grenyut
menjava blinis, i el cerç fuetejava els finestrons,
era de matí
però el jove tenia l'espelma encesa, i el vent xiulava
per les escletxes de l'isba
sacsejava la flama de l'espelma, mentre el jove
escrivia amb la ploma d'oca:
«Oh, Nastia,
estimada Nastia, si sabessis...» I la llenya espetegava
a l'estufa
i la cara del noi encesa...

Abans-d'ahir l'altre: vaig anar a la reunió del consell
i durant la reunió, mentre es tractava
la situació de les revistes, jo somiava
escriure una altra vegada un llibre essencial, estar
una altra vegada amb la màquina d'escriure
en braços, amb la meva Erika
que em tornin a insultar els vells i els nois, i que les
lectores anònimes
professores modestes, doctors, jubilats, alumnes
d'institut
em llegeixin sota l'edredó, al costat del calefactor

tot badallant, aixecant un moment la vista de la
pàgina il·luminada
per mirar per la finestra la llum intensa de la neu...
Que decebuts estaran d'aquest llibre,
aquest llibre sense fotos,
aquest llibre...)

Però tant me fot.
Avui ningú no m'emprenya.
El pis és meu.
La tranquil·litat és meva.
La vida és meva.
Obro la finestra i prenc un grapat
de neu blanca, flonja.
A baix els cotxes aparcats estan nevats,
els contenidors d'escombraries nevats,
l'espolsador nevats.

Per què em dones tu matins feliços? Per què els
mereixo?
Estic ben abrigat i tinc calor en aquest febrer nevats
—i estic sol,
sol en tot Bucarest, potser fora d'aquells
que es gelen per les parades... o sol...
i la neu cau
i el fogó crema amb la flama petita, i sóc lliure

i febrer, febrer, febrer
febrer, febrer... matins feliços, Senyor, quan jo,
un egomaníac, escric a màquina
i em sento tan, tan—

PLUS (per al lector que ha recorregut aquest poema
fins al final):

quan neva, quan neva
neva, neva, neva, neva
i neva, neva, neva, n
eva, neva, neva, quan ne
va, ne
va i neva, i neva i
neva i neva, neva, neva, neva i
neva, quan neva, neva, nev
a, neva i neva i
neva i
neva i
neva i

Mircea Cărtărescu (Bucarest, 1956). Va doctorar-se amb una tesi sobre el postmodernisme romanès (1990). Des d'aleshores, treballa com a professor a la Càtedra de Literatura Romanesa de la Universitat de Bucarest. És poeta, narrador, assagista, crític literari i articulista. La crítica el considera el poeta més important de la generació dels vuitanta i un dels escriptors romanesos contemporanis de més prestigi. Va publicar sis llibres de poesia entre 1980 i 1992 que va reunir, l'any 2015, en un sol volum titulat *Poesia*. Les obres *Nostàlgia*, el poema èpic *El Llevant* i la trilogia *Cegador* l'han consagrat com un autor de culte. La seva obra ha estat traduïda a més d'una vintena de llengües. Ha rebut el premi de l'Acadèmia Romanesa i de la Unió d'Escriptors de Romania i de la República de Moldàvia. Ha estat distingit amb el Premi internacional per a la literatura Vileniça, 2011; el Premi internacional per a literatura Berlín, 2012; el Premi internacional de poesia Novi Sad, 2013; el Premi internacional Spycher-Leuk, de Suïssa, 2013; el Premi Euskadi de Plata, Sant Sebastià, 2014; i el Premi de l'estat d'Àustria per a la literatura europea, 2015. L'any 2014 va ser convidat al XXX Festival Internacional de Poesia de Barcelona.

Bibliografia de Mircea Cărtărescu

Obra seleccionada

Faruri, vitrine, fotografii [Fars, aparadors, fotografies; poesia]. Bucarest: Cartea Românească, 1980.

Poeme de amor [Poemes d'amor; poesia]. Bucarest: Cartea Românească, 1983.

Totul [Tot; poesia]. Bucarest: Cartea Românească, 1985.

Visul [El somni; relats; posteriorment portarà el títol de Nostàlgia]. Bucarest: Cartea Românească, 1989; Humanitas, 1993.

Levantul [El Llevant; poema èpic]. Bucarest: Cartea Românească, 1990; Humanitas, 1998.

Travesti [Travesti; novel·la]. Bucarest: Humanitas, 1994.

Dragostea [L'amor; poesia]. Bucarest: Humanitas, 1994.

Orbitor. Aripa stângă [Cegador. L'ala esquerra; novel·la]. Bucarest: Humanitas, 1996.

Postmodernismul românesc [El postmodernisme romànes; teoria crítica]. Bucarest: Humanitas, 1999.

Jurnal I [Diari I]. Bucarest: Humanitas, 2001.

Orbitor. Corpul [Cegador. El cos; novel·la]. Bucarest: Humanitas, 2002.

Cincizece de sonete [Cinquanta sonets; poesia]. Timișoara: Brumar, 2003.

De ce iubim femeile [Per què ens estimem les dones; relats]. Bucarest: Humanitas, 2004.

Jurnal II [Diari II]. Bucarest: Humanitas, 2005.

Orbitor. Aripa dreaptă [Cegador. L'ala dreta; novel·la]. Bucarest: Humanitas, 2007.

nimic [res; poesia]. Bucarest: Humanitas, 2010.

Frumoasele străine [Les belles estrangeres; relats]. Bucarest: Humanitas, 2010.

Zen. Jurnal III [Zen. Diari III]. Bucarest: Humanitas, 2011.

Ochiul căprui al dragostei noastre [L'ull castany del nostre amor; articles i prosa]. Bucarest: Humanitas, 2012.

Poezia [La poesia; tota l'obra poètica]. Bucarest: Humanitas, 2015.

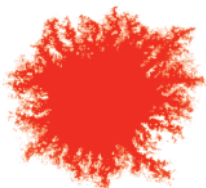
Solenoid [Solenoides; prosa]. Bucarest: Humanitas, 2015.

Traduccions al català

Poemes, selecció a càrrec de Xavier Montoliu Pauli. XXX Festival Internacional de Poesia de Barcelona, 2014.

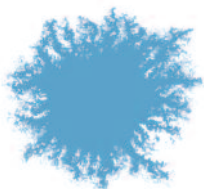
Per què ens estimem les dones. Trad. Xavier Montoliu Pauli. Palma: Lleonard Muntaner, Editor, 2016.

Aquesta selecció de poemes
de Mircea Cărtărescu
es publica el 14 de novembre de 2016
amb motiu del recital del poeta
dins el cicle Dilluns de poesia
a l'Arts Santa Mònica, Barcelona.

**Dilluns de poesia
a l'Arts Santa Mònica
2016**

**Totes les sessions tindran lloc
al claustre de l'Arts Santa Mònica
els dilluns a les 19 h**

Arts Santa Mònica

Centre de la creativitat

La Rambla 7

08002 Barcelona

T 935 671 110

artssantamonica.gencat.cat

Entrada lliure

Mitjà col·laborador:

NÚVOL

Col·laboren:

PEN
català

AELC
ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS
EN LLINGÜA CATALANA

Organitza:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura